

ÉPÍTŐK NAPJA 2015. június 5.

A politikai és gazdasági rendszerváltás éveit követően megszűnt a kormányzati szervezésű és államilag jegyzett építők napjának megünneplése. A szakma érdekképviselői, köztestületi kamarái és civil szervezetei élesztették újjá az Építők Napját. Mára a kormányzat képviselői és a társadalom más érdekcsoportjai is visszatértek a minden év június elején hagyományosan megtartott építők napi rendezvényekhez.

Az Építők Napja jó alkalom a számadásra és az ágazat várakozásainak összefoglalására. Az építési ágazat helyzetét, elért eredményét a számok csak részben tükrözik. Az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ) a számok mögött az **építési vállalkozók, az építési piac helyzetét elemzi. Amikor a félig teli pohár tartalmát** meglelégedéssel nézzük, elmondhatjuk, hogy az ágazat csaknem két éve pozitív lendületben van, az előző 6 év recessziója után bővül a termelése, növekedett a foglalkoztatottak száma, rengeteg új létesítményt adott át a megrendelőknél, különös tekintettel az unióból finanszírozott állami, önkormányzati megrendelések kapcsán. Élen járva bővítette építési-beruházásait a gépipar, az élelmiszeripar, mezőgazdaság és az idegenforgalom.

Amikor a félig telt pohár üres tartalmát aggodalommal figyeljük, szót kell ejteni arról, hogy a kínálati piacon irreálisan alacsony árú a vállalkozás, rossz az ágazat jövedelemtermelő képessége, az épületépítéseknel koránt sincs jól érzékelhető bővülés, a lakásépítő cégek vegetálnak. Ma már a verseny nem csak a munkáért, hanem a szakmunkásokért is élesen folyik. Nincs tanuló az építőipari szakmunkásképző rendszerekben, stabil alvállalkozói láncok szétestek, a szakmai műhelyek erőlködve működnek.

Vegyes, ellentmondásos az építési piacról készíthető életkép.

Milyen prognózis adható 2015. év egészére? Több száz építési vállalkozás adatait, véleményét kikérve és a KSH adatsorait is elemezve vélelmezhető, hogy az építőipar 2015. évi termelése 2 100 milliárd Ft körül várható. Ez azt jelenti, hogy az építési ágazat összességében meg tudja ismételni a 2014. évi teljesítményét oly módon, hogy az év I. félévében bővült, a II. félévben pedig havi összehasonlításban a termelési értékcsökkenés is elképzelhető. Jelenleg az ágazat rendelésállománya 35%-kal kisebb az egy évvel korábbinál. Ez a folyamat a vállalkozások szintjén nagy szóródást eredményez. Lesznek cégek, melyek akár 10%-kal is bővítik termelésüket (különösen az út- vasútépítés, vízépítés területén) és javul a jövedelmezőségi helyzetük is, más cégcsoportok pedig vegetálnak és megszűnnek. Éves szinten 6000-6500 között várható a megszűnő vállalkozások száma. Az ÉVOSZ prognózisa szerint nem várható, hogy 2015. évben az állam és az

Önkormányzatok a 2013., 2014. évek nagyságrendjében tudnak építési-beruházási célú vállalkozási szerződéseket kötni. A korábban megkötött szerződések teljesítése fog tükröződni a 2015. évi tényszámokban. Bizonytalan, hogy a magánszféra az év második felében megrendeléseinek tudja-e pótolni a közsféra megrendeléseinek csökkenését. Az építési vállalkozók sokat várnak az unióból finanszírozott, a gazdaság fejlesztését célzó nyertes pályázatokhoz kapcsolható építési-beruházási lehetőségektől. Az idő múlásával ez már csak a 2016. évre adhat számottevőleg megrendelést, feladatot.

A nemzetgazdaság tartós növekedésének biztos tartaléka a lakásügy. A recesszió éveiben a lakásépítés és lakásfelújítás történelmi mélypontra zsugorodott. A 2007. évi 36 ezer új lakás és 250 ezer felújított lakásszámmal szemben a 2014. évi holtpontról elmozduló adatok a 8 400 új lakást és mintegy 110 000 felújítást jelentettek. Az életminőséget meghatározó lakhatási körülmények javítása gazdaságpolitikai kérdés is. Megtörtént az ország lakásvagyonának felmérése és energetikai besorolása. Kérdés, hogy a Kormány milyen forrásokat tud mozgósítani, de ettől markánsabb kihívás, hogy milyen szabályozást tud kialakítani annak érdekében, hogy a 6-7 éve elhalasztott lakásépítési, lakásfelújítási feladatokhoz a lakosság számára felvállalható biztos finanszírozási háttér álljon az önerő kiegészítésére. Az ÉVOSZ felmérései szerint 3%-kos kamatozású forintalapú lakáshitel kondíció, tartósan kiszámítható feltételek mellett éri el a lakosság ingerküszöbét. Fontos számításokat végezni a lakás ÁFA csökkenthetősége érdekében.

Azzal együtt, hogy az ágazat alapvetően nem exportorientált, az építési vállalkozók szolgáltatás-export tevékenységének bővülésére lehet számítani 2015. évben, melynek elsődleges célországai Németország, Ausztria, Benelux országok.

A piac továbbra is alulértékeli az ágazat 2015. évi teljesítményét. Az ágazati átlagbér az év végén sem fogja elérni a versenyszféra havi bruttó átlagbérének a 75%-át.

Az ágazat előtt álló stratégiai értékű kihívások:

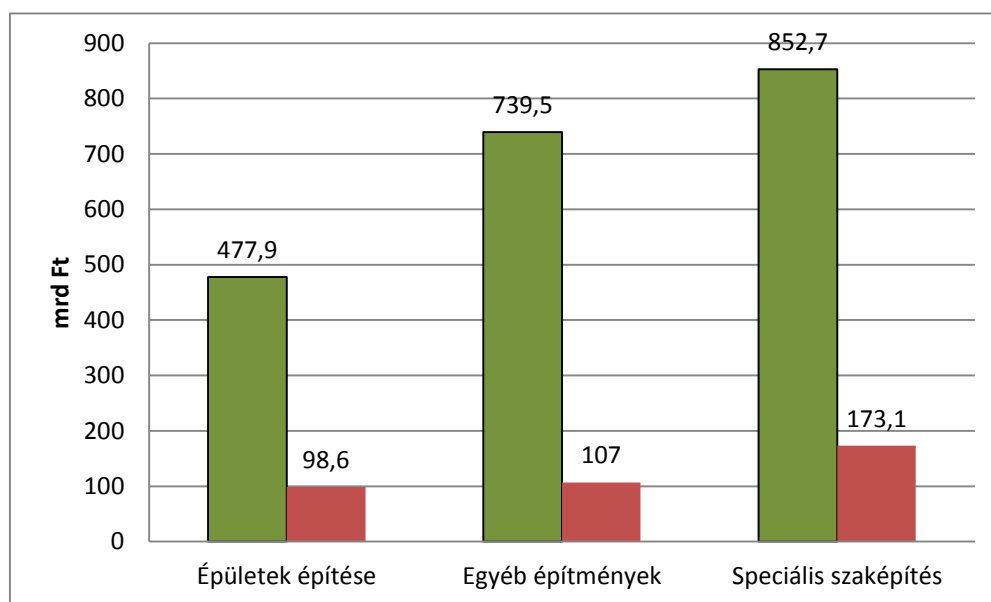
- **a folyamatos képzés, a szakember utánpótlás minden szinten,**
- **az energiatakarékos anyagok, technológiák beépíthetősége,**
- **a vállalkozások közötti együttműködési készség fejlesztése,**
- **a piac túlszabályozásának elhárítása,**
- **a jogszerű piaci magatartás erősítése,**
- **a megrendelői erőpozíciók kivédése a vállalkozások és a létesítmények javára.**

Az építőipar számokban

Az építőipari termelés alakulása

Megnevezés	2014.			2015. I. negyedév		
	Értéke, folyó áron Mrd Ft	Megoszlása %	Volumene, előző év azonos időszaka = 100,0	Értéke, folyó áron Mrd Ft	Megoszlása %	Volumene, előző év azonos időszaka = 100,0
Épületek építése (41)	477,9	23,09	103,8	98,6	26,03	103,6
Egyéb építmények építése (42)	739,5	35,72	129,0	107,0	28,25	111,2
Speciális szaképítés (43)	852,7	41,19	109,6	173,1	45,71	111,4
Építőipar összesen (F)	2070,1	100,00	114,2	378,7	100,0	109,2

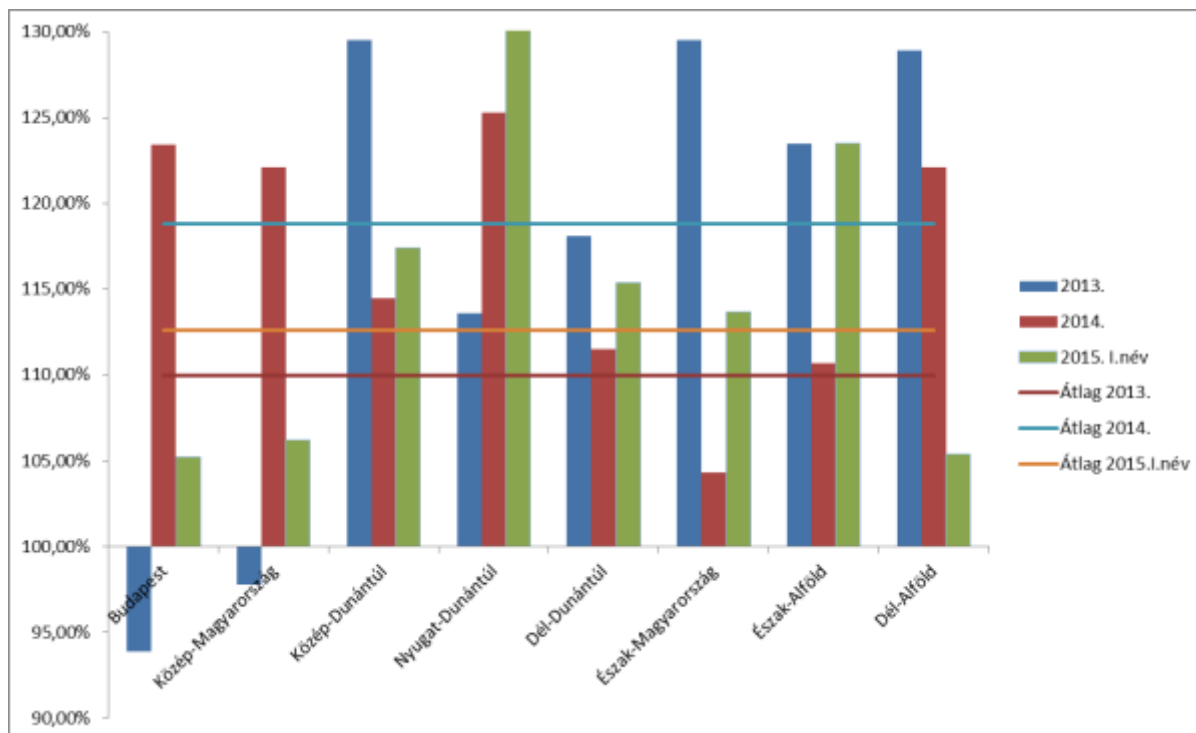
2014. évi építőipari termelés megoszlása (Mrd Ft)

2014. év	23,09%	35,72%	41,19%
2015. I. n.év	26,03%	28,25%	45,71%

**Megyei székhelyű építőipari termelés volumenindexe
2013., 2014., 2015. I.n.év**

(előző év azonos időszaka = 100%)

Az építőipar termelőiár-indexei alágazatok szerint

(előző év = 100,0)

Megnevezés	2012. év	2013. év	2014. év	2015. I. n.év
Épületek építése (41)	100,7	101,3	102,8	102,9
Egyéb építmények építése (42)	102,2	102,8	102,1	101,2
Speciális szaképítés (43)	102,4	101,7	101,8	102,7
Építőipar összesen (F)	101,9	101,9	102,1	102,2

Az építőipari szerződésállomány alakulása

Időszak	Új szerződések évkezdettől halmozottan		Szerződésállomány a tárgyidőszak végén	
	folyó áron (milliárd Ft)	előző év azonos időszaka = 100,0	folyó áron (milliárd Ft)	előző év azonos időszaka = 100,0
2009.	1 694,8	92,6	743,3	123,5
2010.	1 489,8	87,0	653,6	86,7
2011.	1 274,7	83,8	388,0	58,0
2012.	1 518,7	116,9	519,6	131,7
2013.	2 007,5	129,6	879,2	165,1
2014.	1 694,5	82,7	744,8	83,3
2015. I.n.év	293,1	86,1	733,0	68,9

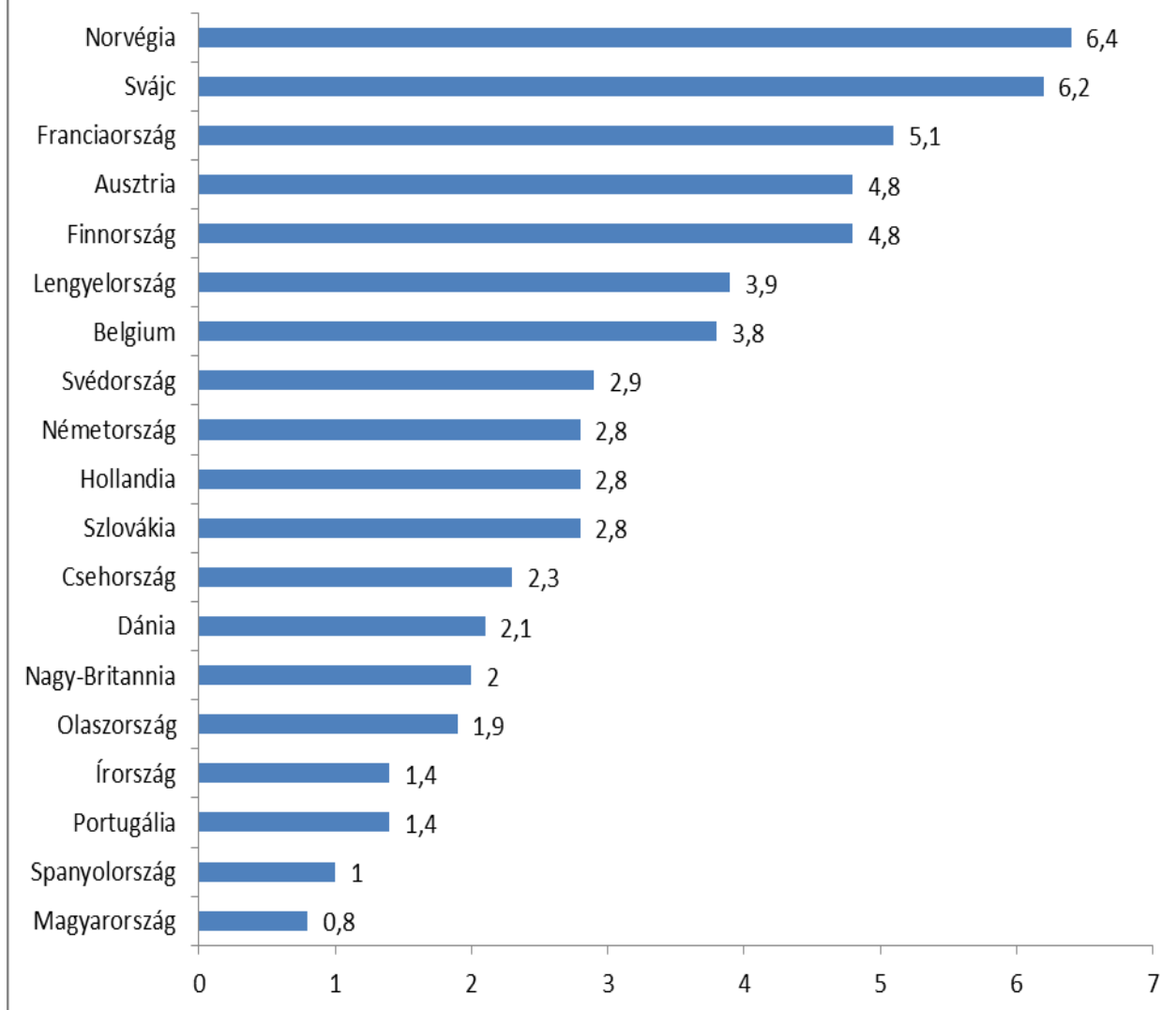
Regisztrált vállalkozások számának alakulása az építőiparban

Megnevezés	Szervezetek száma (GFO11)		Szervezetek száma (GFO14)	
	2012. dec. 31.	2013. dec. 31.	2014. dec. 31.	2015. ápr. 30.
Társas vállalkozások	58 710	56 837	54 522	53 631
Egyéni vállalkozók	36 297	36 163	37 425	37 500
Vállalkozások összesen	95 007	93 000	91 947	91 131

A lakásépítés helyzete

Év	Használatba vett lakások száma	Előző év azonos időszaka = 100,0	Kiadott lakásépítési engedélyek száma	Előző év azonos időszaka = 100,0
2007.	36 159	106,8	44 276	98,8
2008.	36 075	99,8	43 862	99,1
2009.	32 000	88,7	28 400	64,7
2010.	20 823	65,0	1 7353	61,1
2011.	12 655	60,8	12 488	72,0
2012.	10 560	83,4	10 600	84,9
2013.	7 293	69,1	7 536	71,1
2014.	8 358	114,7	9 633	127,8
2015. I.n.év	1 572	93,4	2 381	144,0

Újonnan épített és használatba vett lakások számának alakulása Európában 2014-ben 1000 lakosra vetítve

A foglalkoztatottak számának alakulása

Év	Foglalkoztatottak az építőiparban (ezer fő)	Összes foglalkoztatott (nemzetgazdaság) (ezer fő)
2009.	287,9	3747,8
2010.	273,5	3732,4
2011.	260,7	3759,0
2012.	243,2	3827,2
2013.	245,5	3892,8
2014.	258,4	4100,8
2015. I.n.év	264,0	4117,2

Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 2015. I. negyedév

	Havi bruttó átlagkereset (Ft)	Előző év = 100,0
Építőipar	185 096	104,8
Nemzetgazdaság	250 307	103,0
Versenyszféra	256 375	103,3

A magyar építőipar az Európai Unión belül (2013. évi termelési érték)

	Mrd €
Németország	271
Spanyolország	93
Nagy-Britannia	129
Franciaország	166
Olaszország	129
Hollandia	51
Írország	9
Ausztria	33
Dánia	27
Belgium	38
Lengyelország	43
Svédország	47
Finnország	31
Portugália	12
Görögország	10
Magyarország	5
Csehország	17
Románia	10
Szlovákia	5
Bulgária	6
Luxemburg	4
Szlovénia	2
Litvánia	2
Észtország	2
Lettország	3
Ciprus	2
Málta	0,5
EU összesen	1147,5
Norvégia	46
Svájc	50
Törökország	55